

2121
B.A./B.Sc. (General) Third Semester
History
Paper: History of India 1750–1964 A.D.
(In all mediums)

Time allowed: 3 Hours

Max. Marks: 90

NOTE: Attempt five questions in all, including Question No. I which is compulsory and selecting one questions from each Unit.

x-x-x

- I. Attempt any nine of the following in 25 to 30 words each:-
- a) Who was Mir Jaffar?
 - b) When and between whom treaty of Allahabad was signed?
 - c) When and by whom ended the dual system of government?
 - d) What was Doctrine of Lapse?
 - e) When and by whom started Permanent Settlement?
 - f) Who was Birsa Munda?
 - g) When and by whom founded the Brahmo Samaj?
 - h) Write two principles of Satya Shodhak Samaj?
 - i) Who was A.O. Hume?
 - j) Which acts were passed by Lord Curzon?
 - k) Who were Ali brothers?
 - l) When and by whom started Dandi March?
 - m) When and where Lahore Resolution was passed by Muslim League?
 - n) Write two provisions of Indian Independent Act of 1947.
 - o) What is the significance of January 26 in Indian history? (9×2)

UNIT - I

- II. Discuss the main reforms which were introduced by Lord Dalhousie. (18)
- III. What were the main causes of the uprising of 1857? (18)

UNIT - II

- IV. Discuss the origin, growth and achievements of Arya Samaj. (18)
- V. What role did play by Mahatma Gandhi for the upliftment of depressed classes? (18)

UNIT - III

- VI. Discuss the objectives, methods and achievements of Indian National Congress from 1885-1905. (18)
- VII. Describe the main factors which were responsible for the growth of communal politics. (18)

UNIT - IV

- VIII. Assess the causes and consequences of the Quit India movement. (18)
- IX. On the outline map of India, show the following historical places and explanatory note on any four:
Delhi, Lahore, Surat, Plassey, Buxer, Bombay, Amritsar, Jhansi, Sabarmati, Madras. (18)

x-x-x

(Hindi and Punjabi versions enclosed)

P.T.O.

(2)

ਨੋਟ: ਕਿਨ੍ਹੀ ਧੁੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦੇਂ। ਪ੍ਰਤ੍ਯੇਕ ਭਾਗ (1-4) ਦੇ ਏਕ-ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਚਯਨ ਕਰੋਂ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-1 ਅਨਿਵਾਰਯ ਹੈ।

**_*_

1. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਮੇਂ ਸੇ ਕਿਨ੍ਹੀ ਨੌ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ (ਪ੍ਰਤ੍ਯੇਕ) ਕਾ ਉਤਰ 25-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਮੇਂ ਦੀਜ਼ਿਏ:-

- (ਕ) ਮੀਰ ਜਾਫ਼ਰ ਕੌਨ ਥੇ?
- (ਖ) ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਕੀ ਸਥਿ ਕਬ ਔਰ ਕਿਸਕੇ ਸਥਯ ਹੁੰ ਥੀ?
- (ਗ) ਦੋਹਰੀ ਸ਼ਾਸਨ ਪ੍ਰਧਾਲੀ ਕੋ ਕਬ ਔਰ ਕਿਸਕੇ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਪਤ ਕਿਆ ਗਯਾ?
- (ਘ) ਲੈਸ ਕੀ ਨੀਤਿ ਕਯਾ ਥੀ?
- (ਡ.) ਸਥਾਯੀ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਬ ਔਰ ਕਿਸਕੇ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਿਆ ਗਯਾ?
- (ਚ) ਬਿਰਸਾ ਮੁੰਡਾ ਕੌਨ ਥੇ?
- (ਝ) ਬ੍ਰਹਮ ਸਮਾਜ ਕੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਬ ਔਰ ਕਿਸਕੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀ ਗਈ?
- (ਜ) ਸਤਯ ਸ਼ੋਧਕ ਸਮਾਜ ਕੇ ਦੋ ਸਿਧਾਂਤ ਲਿਖਿਏ?
- (ਝ) ਏ.ਓ. ਹੂਮ ਕੌਨ ਥਾ?
- (ਞ) ਲੌਡ ਕਰਜਨ ਦੁਆਰਾ ਕੌਨ ਸੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਪਾਰਿਤ ਕੀਏ ਗਏ ਥੇ?
- (ਟ) ਅਲੀ ਭਾਈ ਕੌਨ ਥੇ?
- (ਠ) ਦਾਂਡੀ ਮਾਰਚ ਕਬ ਔਰ ਕਿਸਕੇ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਿਆ ਗਯਾ?
- (ਡ) ਮੁਸਲਿਮ ਲੀਗ ਦੁਆਰਾ ਲਾਹੌਰ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਬ ਔਰ ਕਹੌਂ ਪਾਰਿਤ ਕਿਆ ਗਯਾ ਥਾ?
- (ਫ) ਭਾਰਤੀਯ ਸਵਤੰਤ੍ਰ ਅਧਿਨਿਯਮ ੧੯੪੭ ਕੇ ਦੋ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਿਖਿਏ।
- (ਘ) ਭਾਰਤੀਯ ਇਤਿਹਾਸ ਮੇਂ ੨੬ ਜਨਵਰੀ ਕਾ ਕਯਾ ਸਹਤਵ ਹੈ?

ਭਾਗ-1

2. ਲੌਡ ਡਿਲਹੌਜੀ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਏ ਗਏ ਪ੍ਰਮੁਖ ਸੁਧਾਰਾਂ ਕੀ ਵਯਾਖਯਾ ਕੀਜ਼ਿਏ।
3. ੧੮੫੭ ਕੇ ਵਿਦ੍ਰੋਹ ਕੇ ਪ੍ਰਮੁਖ ਕਾਰਨ ਕਯਾ ਥੇ?

ਭਾਗ-2

4. ਆਰਯ ਸਮਾਜ ਕੀ ਉਤਪਤਿ, ਵਿਕਾਸ ਔਰ ਉਪਲਬਧੀਯਾਂ ਕੀ ਵਿਵੇਚਨਾ ਕੀਜ਼ਿਏ।
5. ਦਲਿਤ ਵਰ੍ਗਾਂ ਕੇ ਉਤਥਾਨ ਕੇ ਲਿਏ ਸਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਯਾ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ?

ਭਾਗ-3

6. ੧੮੮੫-੧੯੦੫ ਤਕ ਭਾਰਤੀਯ ਰਾਸ਼ਟ੍ਰੀਯ ਕਾਂਗ੍ਰੇਸ ਕੇ ਉਦੇਸ਼ਯਾਂ, ਵਿਧੀਯਾਂ ਔਰ ਉਪਲਬਧੀਯਾਂ ਕੀ ਵਯਾਖਯਾ ਕੀਜ਼ਿਏ।
7. ਸਾਮ੍ਪ੍ਰਦਾਯਿਕ ਰਾਜਨੀਤਿ ਕੇ ਵਿਕਾਸ ਕੇ ਲਿਏ ਉਤਰਦਾਯੀ ਮੁਖਯ ਕਾਰਕਾਂ ਕਾ ਵਰਨਨ ਕੀਜ਼ਿਏ।

ਭਾਗ-4

8. ਭਾਰਤ ਛੋਡੋ ਆਂਦੋਲਨ ਕੇ ਕਾਰਨਾਂ ਔਰ ਪਰਿਧਾਨਾਂ ਕਾ ਆਕਲਨ ਕੀਜ਼ਿਏ।
9. ਭਾਰਤ ਕੇ ਰੂਪਰੇਖਾ ਮਾਨਚਿਤ੍ਰ ਪਰ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਐਤਿਹਾਸਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਕੋ ਦਿਖਾਏਏ ਔਰ ਕਿਨ੍ਹੀ ਚਾਰ ਪਰ ਵਯਾਖਯਾਤਮਕ ਟਿਧਣੀ ਦਿਖਾਏਏ:-
ਦਿਲਲੀ, ਲਾਹੌਰ, ਸੂਰਤ, ਪਲਾਸੀ, ਬਕਸਰ, ਬਾਂਸਵੇ, ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਝਾਂਸੀ, ਸਾਬਰਮਤੀ, ਮਦ੍ਰਾਸ।

**_*_

(3)

ਨੋਟ: ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਭਾਗ (1-4) ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

**_*_

1. ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ (ਹਰ ਇੱਕ) ਦੇ ਉੱਤਰ 25-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ:-

- (ੳ) ਮੀਰ ਜਾਫ਼ਰ ਕੌਣ ਸੀ?
- (ਅ) ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਦੀ ਸੰਧੀ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਈ ਸੀ?
- (ੲ) ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਦੋਹਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਵੱਲੋਂ ਖਤਮ ਕੀਤੀ ਗਈ?
- (ਸ) ਲੈਪਸ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀ ਸੀ?
- (ਹ) ਸਥਾਈ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ?
- (ਕ) ਬਿਰਸਾ ਮੁੰਡਾ ਕੌਣ ਸੀ?
- (ਖ) ਬ੍ਰਹਮ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤੀ?
- (ਗ) ਸੱਤਿਆ ਸ਼ੋਧਕ ਸਮਾਜ ਦੇ ਦੋ ਸਿਧਾਂਤ ਲਿਖੋ?
- (ਘ) A.O ਹਿਊਮ ਕੌਣ ਸੀ?
- (ਙ) ਲਾਰਡ ਕਰਜਨ ਵੱਲੋਂ ਕਿਹੜੇ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ?
- (ਚ) ਅਲੀ ਭਰਾ ਕੌਣ ਸਨ?
- (ਛ) ਡਾਂਡੀ ਮਾਰਚ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਸਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ?
- (ਜ) ਮੁਸਲਿਮ ਲੀਗ ਵੱਲੋਂ ਲਾਹੌਰ ਮਤਾ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿੱਥੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ?
- (ਝ) 1947 ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਐਕਟ ਦੇ ਦੋ ਉਪਬੰਧ ਲਿਖੋ।
- (ਞ) ਭਾਰਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ 26 ਜਨਵਰੀ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ?

ਭਾਗ-1

2. ਲਾਰਡ ਡਿਲਹੌਜੀ ਵੱਲੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁੱਖ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
3. 1857 ਦੇ ਵਿਦ੍ਰੋਹ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਕੀ ਸਨ?

ਭਾਗ-2

4. ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਦੇ ਮੂਲ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
5. ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਉਥਾਨ ਲਈ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ?

ਭਾਗ-3

6. 1885-1905 ਤੱਕ ਭਾਰਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ, ਤਰੀਕਿਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
7. ਉਹਨਾਂ ਮੁੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ ਜੋ ਫਿਰਕੂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਨ।

ਭਾਗ-4

8. ਭਾਰਤ ਛੱਡੋ ਆਂਦੋਲਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ।
9. ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ 'ਤੇ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਖਾਓ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਚਾਰ 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ:
ਦਿੱਲੀ, ਲਾਹੌਰ, ਸੂਰਤ, ਪਲਾਸੀ, ਬਕਸਰ, ਬੰਬਈ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਝਾਂਸੀ, ਸਾਬਰਮਤੀ, ਮਦਰਾਸ।

**_*_

MAP OF INDIA & ADJACENT COUNTRIES

